

Lietuvis pabėgo nuo sovietu laivo

KAIP IŠ AFRIKOS PASIEKĖ ČIKAGĄ

Jaunas, 29 metų amžiaus jūrininkas Bronius Kulberkis pabėgo nuo Sovietų laivo C P M. 8011 Merkuri ir po ilgų nuotykių pasiekė Čikagą. Su juo teko ilgesnį laiką išsikalbėti.

— Kur ir kaip jūs pabėgote nuo laivo?

— Tai buvo Afrikoje Kamerūne, Douala uoste. Mūsų laivas žvejojė netoli Afrikos ir sugedo sparnai to povandeninio sraigto, kuris sukdamasis varo laivą. Turėjome vykti į artimiausią uostą, kad mus pakeltų į doką ir gedimą sutaisytume.

— Kaip didelė buvo laivo įgula?

— Iš viso 30 žmonių jų tarpe buvome trys lietuviai.

— Ar jūs buvote mobilizuotas ar savanoris?

— Buvau stojęs savanoriu. Norėjau pabėgti į užsienį, dėl to pasirinkau tokią tarnybą laive. Šešerius metus taikščiausi, bet nebuvo progos pabėgti.

— Kokios nuotaikos buvo laive?

— Buvo vadinamieji politiniai užsiėmimai kuriuose gausiai pilama komunistinės propagandos, raginama stoti į komjaunuolius. Štai su keliais jūrininkais sugyvendavome, nors rusai ar darbe, ar kitur vis sau pasisavindavo pirmenybę. Maistas vidutiškas.

— Ar galėdavote klausyti užsienio radijo?

— Kapitonas ir kiti rusai buvo beveik visi komunistai tai užsienio radijo neleido klausytis. Tik Maskvos radiją mums atsukdavo.

— Kaip parbininkai rusai patenkinti sovietine tvarka?

— Kai pakalbi su draugais rusais jūrininkais — labai ne patenkinti keikia sovietinę tvarką, pareigūnus nepatenkinti, kad nėra laisvės, gyvenimui suspausti, mažas uždarbis, neduoda žmogui gyventi kaip nori.

— Kiek uždirbdavote?

— Apie 80 rublių mėnesiui. Duoda darbo drabužius ir maistą laive.

— Kokį įspūdį sovietų jūrininkams daro, kai jie išlipa kada pasidairyti po užsienio uostą?

— To labai vengiama. Per mano šešerius tarnybos metus sovietų laive tik pirmą kartą buvo galima išlipti į krantą, kai mūsų laivas sugedo ir tada aš pabėgau.

— Kaip jūs pabėgote?

— Kai buvo taisomas mūsų laivas, vieną dieną leido pasiekti įgulos į miestą. Kitą dieną — antrą pusę. Aš patekau į antoną grupę pavieniu vaikščioti

neleido. Turėjome eiti po 3–4 žmones kartu. Kiekvienas turėjome su savimi pasą. Išėjant davė truputį vietinės valiutos. Aš pasiėmiau kiek daugiau — 500 frankų. Kapitonui aiškinau, kad planuoju nusipirkti Kamerūne gaudamų gražių stiklinių.

Užėjome į barą išgerti alaus. Rusai mėgsta daugiau išgerti. Tada nusipirkome vyno. Turėdamas daugiau pinigų, aš jiems daugiau «užfundėjau». Aš išėjau neva savo reikalu, bet ir tada vieno neleido — rusas lydėjo. Aš tyčia žtrukau ilgiau, o rusas pamažu gįžo prie stalo gerti. Tada aš ir neriau pro kitą pusę.

— Kur ėjote pirmiausia?

— Pasiskubinau pasiekti seną gatvę Sėdau į taksį ir tuojau nuvažiuoju apie porą kilometrų į šoną nuo rusų. Žinojau, kad Kamerūne yra amerikiečių ambasada, bet nežinojau kur. Pamačiau balną kalbančius žmones. Gavau vandens atsigerti. Buvo prancūzai. Davė man knygtę su rusų ir prancūzų tekstu, nes aš nemoku nei prancūziškai, nei angliškai. Tos knygtės pagalba išaiškinau, kad noriu pasiekti amerikiečių ambasadą. Jie suprato, ko aš noriu ir vyras su savo automobiliu nuvežė.

— Kaip buvo pas amerikiečius?

— Ambasadorius jau žinojo, kad uoste yra rusų laivas. Aš jam paaiškinau, kad esu lietuvis ir, kad noriu politinės globos. Jis sutiko globoti ir guodė neusiminti. Bus viskas gerai. Ambasadorius mane perdavė kitiems amerikiečiams savo kaimynams, kur pabuvau tris paras ir tada amerikiečiai perdavė vietinei policijai. Mane patalpino policijos įstaigoje ir dieną naktį su automatais mane

saugojo po tris policininkus. Buvo labai atsargūs. Rusų laivas neišplaukė, kol nesužinojo, kur esu. Ambasadorius kasdien tris sykius savo žmona atveždavo man maisto. Tai buvo labai geras žmogus.

Laivo kapitonas savo radijo siųstuvu pranešė apie mano pabėgimą į Maskvą ir iš Maskvos skubiai atskrido du preigūnai ir su taksu atvažiavo pas mane į policiją. Abu pareigūnai buvo rusai. Polieja mane nuvedė į kitą kambarį, kur atvyko ir tie du rusai bei vienas Kamerūno pareigūnas. Rusai norėjo pasisveikinti, bet aš nedaviau rankos. Rusai pradėjo raginti grįžti į laivą. Gėdino — kalbos nemoki kur nu dingsi, priminė, kad gimines palieki. Aš atsakiau, kad mano pusė giminių yra užsienyje, nebūsiu vienas, o jaunas budamas kalbą išmoksiu bet kokią. Pasakiau, kad noriu laisvės, laisvame krašte gyventi, o ne ten suspaustas. Pasakiau, kad Sovietijoje nėra laisvės, už darais mažas, vos prasimaitinti, o nusipirkti kokių reikmenų nėra iš ko. Rusai suprato, kad aš negrįšiu ir išsinešdino.

— Kaip toliau buvo su jumis?

— Kamerūno policijos būstinėje išbuvau mėnesį, maitinamas amerikiečių. Dar mane išstardė Kamerūno pareigūnai. Paskiau man sutvarkė dokumentus ir davė lėktuvą skristi į Italiją. Italijoje globojo policija porą dienų ir paskiau nugabeno į Triestą. Ten beveik mėnesį laiko vyko apklausinėjimai. Paskiau nugabeno į Latyną. Ten lagery išbuvau 6 mėnesius, bet ne visą laiką ten gyvenau — susižinojau su Romos lietuviais ir kai kurį laiką gyvenau lietuvių kolegijoje kol gavau vizą į Ameriką. Kelionę apmokėjo globos organizacijos. Kai užsidirbsiu pinigų, atsiųginsiu.

Juozas Prunskis

Mes dar grįšim į gimtąjį sodžiu.

Pietų Afrikos valstybė išsiųstė iš mažos olandų kolonijos įsteigtos 1652 metais. Mat Olandijos pirkliai, važiuodami apink Afriką į Aziją arba grįždami namo, norėdavo pakeičiui papildyti maisto atsargas ir apgaudami jo iš vietinių negrų nutarė įsteigti Afrikoje tarsi kokią užkandinę. Kadaigi ten žemė buvo gana derlinga toji kolonija greitai praturbėjo ir patraukė į save daugiau kolonistų. Jūrininkai ją labai pamėgo ir praminė Vandenynų Smukle.

814 m. toji kolonija pateko anglams. Naujieji krašto šeiminkai įvedė savo tvarką ir įstatymus, kurie nepatiko olandams. Todėl senieji kolonistai išsikėlė į šiaurės rytus ir pradėjo kurtis naujose, taip pat derlingose vietose. Čia jiems sekėsi dar geriau, nes žemėje buvo aukso ir deimantų. Pakvėpus aukso, anglai pradėjo įrodinėti, kad ir toji žemė priklausanti jiems. Negalėdami įtikinti olandų taikiu būdu, anglai paskelbė karą. Karas užsitęsė 3 metus ir pasibaigė anglų naudai.

Laikui bėgant tautiniai skirtumai tarp anglų ir olandų pradėjo nykti. Nors anglai ir olandai pasiliko savo kalbą, bet juos rišo bendri ūkio, kultūros ir rasės ryšiai. Pabudus negrų tautinei sąmonei, anglai ir olandai pajuto taip vadinamą «negrų pavojų» ir pradėjo dar glaudžiau bendradarbiauti.

BALTŲJU NEŽMONIS KUMAS

Pietų Afrikos negrus baltieji visuomet laikė antros rūšies žmonėmis. Negrai neturėjo ir dar neturi teisės balsuoti, jie gyvena atskirti nuo baltųjų, jie negali važiuoti ar valgyti kartu su baltaisiais, jiems paliktos prasčiausios žemės ir menkiausi darbai, jie negali lankyti baltiesiems skirtų bažnyčių ir mokyklų. Katalikai nepaiso rasių skirtumo, bet jų yra nedaug, o jų politinis svoris menkas. Vietos valdžia yra protestantų rankose.

Nuo 1948 m. P. Afriką pradėjo valdyti taip vadinama tautininkų partija. Ji išleido įstatymų, kad P. Afrikos rasišizmas pateko į J. Tautas. J. Tautos P. Afrikos valdžia pasmerkė, bet ji to nepaiso.

Pagal P. Afrikos įstatymus be valdžios leidimo negrai negali persikeiti į kitą miestą arba aplankyti gimines kitoj vietovėje. Leidimas apsigyventi duodamas tik laikinai ir kiekvieną dieną gali būti atšauktas. Kiekvienas negras turi nešioti su savim pasą, kur sužymėti visi leidimai. Sugautas be paso, negras bausziamas kalėjimu.

KOVA UŽ ŽMONIŠKUMĄ

Savaime aišku, kad negrų padėtis P. Afrikoje yra nepa-

kenčiama ir nevienas baltasis politikas mėgino protestuoti prieš tą priespaudą. Tačiau opozicijos balsas jau užčiauptas, priešingos partijos uždarė ryšius ir kiekvieną valdžią krikkuojantį asmenį policija gali neribotam laikui areštuoti ar ištremiti. Atrodo, lyg Hitlerio dvasia mirusi Vokietijoje būtų prisikėlusį Pietų Afrikoje. Nors praėjusiais metais vienas nesveiko proto graikas nužudė Pietų Afrikos ministrą pirmininką didžiausią negrų prispaudėją, bet dabar jo vietą užima buvęs vidaus reikalų ministras ir tęsia tą pačią priespaudos politiką.

PADARYTA IR GERO

Reikia pripažinti, kad Pietų Afrikos valdžia įsteigė negrams daug mokyklų pagerino jų sveikatos būvį, pastatė daug namų ir sutarė taip geras darbo sąlygas kad Pietų Afrikos negrai uždirba daug daugiau, negu kitose Afrikos valstybėse. Tačiau pagrindinių žmogaus teisių P. Afrikos negrai neturi ir jaučiasi pažeinti niekinami ir išnaudojami.

Panaši negrų padėtis yra ir Rodėzijoje. Nors ten nevaržoma ekonominė negrų laisvė, bet jie neturi politinių teisių ir gyvena iš baltųjų malonės.

Neseniai Jungtinės Tautos paskelbė prieš Rodėziją ekonominės sankcijas. Rodėzija galės importuoti reikalingų prekių iš P. Afrikos, kuri tų sankcijų nepripažįsta, iš tiesų, visi paskelbti prekybos varžymai buvo nesekmingi.

SAŽINĖ LAIMĖS

Tačiau žiūrint iš šalies į Pietų Afriką ar Rodėziją, negalima nustoti vilties, nes negrų teises gina ne tik Jungtinės Tautos, bet ir vietos baltieji. Kai R. Kennedy aplanckė P. Afrikos studentus ir paskelbė negrų priespaudą, jaunoji baltųjų karta sukėlė jam didžiausias ovacijas. Pietų Afrikos policija gali dar ilgai varžyti negrų laisvę, bet nenugaiš bundančios krikščioniškos sąžinės, kuri visur kovoja už rasių lygybę. Savo laiku R. Kennedy yra pasakęs JAV negrų engėjams: «sivaizduokite, kad Dievas yra negras». Žinoma, Dievas nėra nei juodas, nei baltas. Bet žmogus visus žmones laiko lygiais. Pietų Afrikos gyventojai, juodi ar balti, ras bendrą kalbą tik tada, kai iš tiesų taps krikščionys, tuo tarpu P. Afrikos valdžia nesiškai su doros reikalavimais ir eina Hitlerio pramintu keliu. Tas kelias yra labai pavojingas. Jis gali privesti prie kruvino rasių konflikto ir senoji «vandenynų smuklė» gali virsti nauju kovų lauku.

Idomus Jubilatas

(tęsinys)

Inz. Zenonas Bačelis buvo žemės tvarkymo departamentu vicedirektorius ir direktorius net prie keturių ministrų. Visi jį pasilaikė tarnyboje. Tai, matyt, todėl, kad jis buvo sukištas pakeičiamas asmuo ir ministerijai labai naudingas. Tuo pačiu buvo jis naudingas ir Lietuvos žemės ūkiui bei ūkininkams.

Visuomeninė veikla

Gerb. Jubilatas daug darbavosi ir visuomeninėje veikloje jau nuo 4 gimnazijos klasės. Pirmiausiai jis dalyvavo rusų valdžios draudžiamuose choruose bei organizacijose. Studentaudamas Maskvoje, p. Zenonas nemetė organizacijos bei kultūrinio darbo. Atgavus nepriklausomybę užsienių reikalų ministerijai kvietė būti Lietuvos konsulu Petrapilyje. Tačiau dėl to posto nesutarta žemės ūkio ministerijoje vienas jo draugų jau buvo papasakojęs apie p. Bačelio atliktus joje srityje

je darbus Rusijoje. Ministras paprašė p. Bačelį pasakyti savo nuomonę dėl matininkų ir kultūrtechnikų sąjungos (kuria sudarė anuomet veik vieni valdininkai), paskelbto streiko. Jie atsisakė vykti į lauko darbus, iki nebūsimos padidintos algos. Atsimindamas, kad iš griuvusių besikelianti Lietuva tada turėjo labai menkus išteklius, jis pasakęs ministrui, kad tuos valdininkus reiktų nugabenti bolševikų Rusijon, kur juos pasiųstų ne į lauko darbus už dešimterio-pai mažesni atlyginimą, o į kalėjimą. Streikuotojai buvo atleisti iš tarnybos ir sugrįžti galėjo tik paduodami naujus prašymus ir sutikdami su ministerijos sąlygomis. Valdininkų sąjunga žemės ūkio ministerijoje sudarė tarptautinę antrą departamentą vadovybę, kurią likviduoti direktorius buvo bejėgis. P. Bačelis, įstojęs žemės ūkio tarnybon, ir į tą sąjungą remiamas jaunojo lietuviškojo elemento, ėmėsi drąsiai smerkti svetimą tautos elementą. Neilgai trukus jis išrinktas tos sąjungos pirminku. Pirminko pareigose jis stvėrėsi likviduoti tą neoficialią valdžią ministerijoje ir paversti valdininkų sąjungą valstybinio auklėjimo bei profesinio tobulinimosi priemone. Pradėjo leisti žurnalą. Valdininkų korupcijai paaužti teko demonstratyviai apšviesti sąjungą. Vėliau buvo jį sugražintas garbės nariu.

Nuo 1923 metų p. Bačelis buvo «Dainos» draugijos pirminkas, ir juo iki pat bolševikų okupacijos, kuri jį nušalino.

Visą laiką dalyvavo chore ir stengėsi padaryti jį tokiu geru, kad jis galėtų reprezentuoti Lietuvą ne tik saviems, bet ir užsieniuose. Suorganizuotos konservatorijos profesorų komisija parinko 150 balsingų choristų. Bet dėl asmeniškų ambicijų profesoriai negalėjo susitarti, kas jam diriguos. Reikalas tiek užtruko, kad choras vis negalėjo tikamai pasirodyti. Iki bolševikų okupacijos jis koncertavo tik Latvijoje.

Ilgus metus Jubilatas buvo Vilniui vaduoti sėgus išdinininku ir Kauno apygardos pirminku. Jis buvo ir vienas iš Geležinio Fondo pirminkų, duodamas apyskaitą iš jo veiklos pačiam prezidentui, viešame visuomenės susirinkime.

Jis pradėjo savo ranką ir Vilniaus krašto mokykloms paremti. Buvo Šaulių rėmėju ir būrio valdyboje. Be to dar buvo žemės ūkio ministerijos jaunlietuvių garbės narys Kauno miesto tarybos narys, laikraščio «Mūsų Rytojūs» steigimo ir leidimo bendrovės pirminkas. Įvairiais įnašais bei aukomis yra rėmęs ir kitas organizacijas, rūpinosi suorganizuoti studentams šelpti draugiją.

Politiškai Z. Bačelis priklausė «Ūkininkų» partijai, vėliau tapusiai «Ūkininkų vienybe», kuri subūrė apie 20 000 narių ir buvo jos Kauno apyga dos pirminku.

Jūros diena

Iš pagrindinių atliktų darbų laikytina jo organizuota «Jūros diena» tapusi metine švente Lietuvoje. Jis buvos jos iniciatorius ir centrinio komiteto pirminkas sukurti jos skyriai visose Lietuvos apskrityse. Jūros diena sutraukė

Klaipėdon 80.000 ekskursantų iš visos Lietuvos.

Antras didesnis darbas tai Vilniaus neatsižadėjimo priesaika. Joje dalyvavo visos Kauno organizacijos. Kauno visuomenė pripildė gatves. Priesaika buvo įteikta prezidentui, kaip pareiškimas viešingos visuomenės ir valdžios nuomonės sostinės reikalui. Būdamas ruošimo pirminku, p. Bačelis tvarkė tą reikalą.

Tremtyje

Patekęs į vakarus p. Bačelis atsidūrė Austrijoje Pabaltijo tautų lageryje. Čia tuoju įsijungė chorui ir scenos darbuotojų būreliui. Liebuvių gimnazijoje dėstė 7 dalykus, užpildydamas tas spragas, kurias mokytojai palidavo atsišakdami ir pasitraukdami iš neapmokamų mokytojų pareigų. Dienos metu atlikdavo tarnybos pareigas, o vakarais dėstė pamokas, o naktimis turėjo joms pasiruošti.

Nestoka priešų

P. Bačelis yra aiškių ir tvirtų nusistatymų vyras ir jų nešlepia. Jis taip pat žiūri, kad

kiekvienas gerai atliktų savo pareigas, kokios jos bebūtų. Todėl reikalavimai laikytis tvarkos, gerai atlikti savo darbą negalėjo patikti apsileidusiems valdininkams bei tarnautojams. Visuomeninėje veikloje jis atvėrai pasakytų savo nuomonę. Tai irgi daugeliui nepatinka. Visi tie nepatenkintieji, ar tai sau pateisinti, ar kerštaudami, «garbino» p. Bačelį Lietuvoje, tačiau netrūko ir pasitikėjimo visuo menėje.

Sąo Paulyje

Stengėsi p. Bačelis ir S. Paulio lietuvių visuomenės gyvūniam įnešti savo dalį. Kurė organizacijas, vadovavo, rėmė kitus. Ir čia rado pritarėjų, rado ir stipraus pasipriešinimo. Praėjo eilė jo sukurtų, tačiau niekas nė žodeliu nepriminė jų visuomenėi. Jis sako: «Tikrai mielai praneš visuomenėi, kad atsigulsiu į grabą». Ir ta galimybė jau buvo visai arti, kai buvo sustreikavusi širdis. Tačiau, Dievui padedant, krizė nugalėta. Ir dabar nors 75 metų slenstį perkopęs p.

(pabaiga 4 pusl.)

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskritis dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai

Rezidencija:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

. 15 de Novembro, 244
4.0 - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

RUA COSTA BARROS, 352

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

V. Mykolaitis Putinas

SUKILĖLIAI

KOVŲ DĖL ŽEMĖS IR LAISVĖS VAIZDAI 1861-1864

XXXVI

(tąsa)

— Einam į vidų, — sumišęs ir beveik varždamasis kalbėjo Petras. — Niekas čia tavęs nelies. Alaus išgersime, pašnekėsime. Negreitai kitą kart pasimatysime.

— Sakyk, niekad! — pataisė jį Pranaitis, sukdamasis į sodo tamsą. — O į vidų aš neisiu. Nekviestam ner suoluo. Atpratau nuo seklyčių. Dar utelėm apkrėsiu.

Net dantis sukando Petras, taip tie žodžiai nusmelkė jam širdį.

— Na, ką tu čia dabar... Mesk tuos juokus, — bandė ramiai kalbėti, valdydamasis iš visų jėgų.

Pranaitis kažkaip kimiai su kikenė

— O bro! Aš moku ne taip pajuokauti. Nuo mano juokų kai kam ir žarnos apsi-vers... Liežuvis per pakaušį išlįs ir visi velniai pekloje kvatosis!.. O čia kas per juokai! Su utelėmis, bro! aš apsipratęs. Skurde jos nė vie no neapleidžia.

Juodu priėjo prie to paties suolelio, kur Petras sėdėjo su Katryte. Atsisėdo ir juodu. Danguje vis taip pat mirgėjo daugybė žvaigždžių, kieme vis taip pat spinksojo skurdūs raudoni žiburėliai, tik seklyčioje čirpino smuikis, dunk snojo būgnelis ir dusliai trink sėjo šokikų daužomos grindys.

— Linksmos tavo vestuvės.. Muziką, šokiai, grindis suspardys — su pavydulinga pašai pa kalbėjo Pranaitis. —

Linksmas tenai.. Na, ką gi.. Šokite, šokite, jei linksmas

Petras nerado tinkamo žodžio, ką jam atsakyti. O jis patylėjęs vėl prašneko dabar jau be pašaipos ir kartumo:

— Nepykstu, kad tu mane nepakviete! Kur tu mane būtum suradęs, jei ir būtum norėjęs O aš štai atėjau tavęs pakviesti.

Pranaicio balsas vėl keiskai suskambėjo.

— Kur pakviesti? — nerimasties apimtas klausė Petras.

— Jūs čia, tur būt, ir nežinote, kad lygiai po dešimties dienų, penktą dieną, metinės.

— Kokios metinės? — nesu prato Balsys.

— Tai gi levos metinės. Ir aš gal būčiau pražiopsojęs. Bet jį pati priminė.

Petras nustėro: levutės mirties metinės! Ai, kas čia darėsi prieš metus tą dieną!

— Tai ką tu sumanei, Juozai? — klausė, nebežinodamas nė ką sakyti.

— Ką aš sumaniau, tai žinau vien tik aš ir jį Būk per metines. Pamatysi.

— Negalėsiu, Juozai. Ryt išvažiuojame pas aėdę.

— Gaila...

Jis nutilo, užvertė aukštyn galvą ir ilgai žiūrėjo į žvaigždes. Paskui prašneko atsimai niusiu dusliu balsu:

— Jeva nėduoda man ramybės. Va, jeigu tokia naktis, kaip dabar — tyli, žvaigždėta... Aš pabėgu iš savo pašiu rės nuo draugų, atsisėdu ant žemės, atsiremiu į pušį ir žiūriu į dangų va kaip dabar, Tada ir jį greta... Jaučiu kaip gyvą O jeigu naktis tamsi ir vėjuota taip, kad giria net gaudžia, vaitoja, tada aš vėl ją girdžiu Tartum šaukia tartum verkia, o kai kada kad suklyks — net kūnas pagau-gais nueina Tai gi matai, rei kia metines iškelti. Ir tėvai taip nori. Buvau atsilankęs. Motina dažnai sapnuoja, kruvinomis ašaromis rauda.

Ir štai tuo pat metu į kieme

džiugiai suskambėjo vėl ta pati jaunimo mėgstama daina:

Kodėl negersiu,
Nelinksma būsiu,
Ar nemylėjo
Mane močiutė?

Kolei turėjo,
Tolei mylėjo,
Kai neturėjo,
Ir palydėjo

Per aukštus kalnus,
Per lygius laukus,
Per pušynėlius,
Per beržynėlius.

Pranaitis krūptelėjo, susmuiko, susigūžė; Duslus, garga-liuojantis vaitojimas išsiveržė iš jo krūtinės. Jis staiga pašeko ir dingo sodo tamsoje. Subraškėjo tvora, sukus šuolis dukstelėjo gatvėje.

Petras, atsikėlė, pasibraukė ranka per veidą ir auėjo baigti savo vestuvių šventės.

(Bus Daugiau)

x x x

Jaunystės AIDAS

MŪSU JĖGOS, MŪSU ŽINIOS, LAISVAI LIETUVAI TĒVYNEI

Horrores do Cativoiro Lituano

por ALIONIS FILHO

Comemora no dia 16 de fevereiro, a comunidade lituana na mundial, o dia de sua Independencia.

Em junho de 1941, os comunistas dominaram a Lituania. Muitos lituanos não se conformando com a invasão se rebelaram, o que resultou na mais dramática deportação que a História já tenha registrado

HORRORES DO CATIVEIRO LITUANO, é um humilde trabalho intelectual, sem pretensões históricas. Nosso único desejo é unir, através destes versos, nosso sofrimento ao povo lituano no Cativoiro.

Muitas nações livres e cristãs, talvez não saibam avaliar o quanto é preciosa a Liberdade. De outro lado, afirmar que para um país cristão não existe o perigo Comunista é afirmação inverídica, pois, poucos foram os países mais cristãos que a Lituania, e, no entanto, o Comunismo ali impera

Um preito a solidariedade, uma advertencia às nações livres e um tentar de despertar a esperança que um dia a Liberdade unirá fraternalmente a humanidade, é tudo que nos levou a escrever **HORRORES DO CATIVEIRO LITUANO**

Lituania Antiga

Habitava a Lituânia um povo valente,
Era um povo bravo,
Era um povo forte,
Destemido até a morte.

Rico de tradições
orgulhava se de Vytautas
O grande libertador

Já foi grande potência
Seus domínios estendiam se
Do Báltico ao Mar Negro

Europa e Asia já estremeceram
Sob sua possante cavalaria

Seus soldados já infligiram ter or
A Geagis Kan, o grande conquistador
De Asia inculta.

Suas filhas eram Ninfas
Que às Musas confundiam
Tinham nos cabelos a cor do ouro
E nos olhos, ora verdes, ora azuis,
A pujança do império de Neuno.

Qual esperança latente de beijar as águas
Perdiam se na amplitude do horizonte
Onde as ondas encontram o céu.

Seus filhos carregavam no porte
A cor do bronze forte
Forjado pelo sol.
Sua força era dádiva de Hércules.
Ostentavam nos olhos a expressão de Vulcano
E na alma do Apolo a sutileza.

JAUNIMAS IV PAL KONGRESE

(STUDIJŲ SAVAITĒ)

Sausio 27 d. šiais metais Vilniaus miesto savivaldybės taryba, pakeliantis į La Plata, prasidėjo Lietuvos Jaunimo Studijų Savaitė. Gražių pušų alėja ir daugybė kitų

įvairių melžių darė tą vilą labai jaukią ir malonią jaunimui. Kuriė netilpo gana dideliame name, tie turėjo pasistatę

palapines. Oras pasitaikė ytin gražus saulėtas sušilusius dalyvius gaivino maudymosi baseinas. Bet ir be baseino gaivinautis vėjelis draikė mergaičių ir bernaičių plaukus, o vėsindamas landžiojo po plonas prasiskleidusias rūbas.

Suvažiavo gausus jaunuolių būrys iš įvairių P. Amerikos valstybių, tik iš artimiausios, Urugvajaus valstybės kažkodėl nebuvo. Sako, dėl ekonominės krašto krizės. Bet už tai iš Brazilijos buvo gana daug jaunimo. Buvo ir iš kitų kraštų, kaip JAV Vokietijos, Venecuelos po keletą asmenų. Vėliau ir iš Urugvajaus atkeliavo didelis skaičius kartu su «Gintaro» ansambliu. O iš Brazilijos buvo apie 80 žmonių. Būtų gal ir 100 viršiję, bet Argentinos, o vėliau ir Urugvajaus valdžiai vilkino vizų davimą. Pagaliau buvo duotos vizos, bet neatėjo laikas ir jau buvo per vėlu jomis pasinaudoti.

Sutraukė jaunimą dar ir toji žinia, kad vietoje buvo pagarsinta ir jaunimo metų užbaigimo iškilmės. Tam tikslui buvo atvežta toji pati trispalvė Lietuvos vėliava kuri plevėsavo viso pasaulio Jaunimo Kongreso metu Šiaurės Amerikoje. Toji pati vėliava ir čia buvo iškelta. Gi Kongreso užbaigoj ją iškilmingai įteikė Pasaulinio Jaunimo Kongreso pirmininkas inž. A. Zaprackas Argentinos jaunimo sekcijai, kad ją globotų iki kito Kongreso. O kada bus atgauta nepriklausomybė Lietuvai toji vėliava turės būti parvežta į Lietuvą ir iškelta Gedimino Kalne.

Be inž. A. Zapracko Kongresą atvažiavo viso Pasaulio Lietuvos Bendruomenės vicepirmininkas Dr. St. Barz

dukas ir VLiko Pirmininkas p. Valiūnas taip pat žymi veikėja ir iškalinga delegatė pona Milda Lenkauskienė ir keletas kitų žymesnių veikėjų

Studijų savaitėje buvo stengiamasi kalbėti tik lietuviškai, nors kai kam buvo gana sunku. Bet buvo gražu sekti, kaip lietuviška dvasia gaivino jaunimą ir visi jautėsi lyg vienos šeimos nariai. Tos savaitės metu buvo gvildenamos patrijotinės ir organizacinės temos.

Vilijoje buvo koplyčia kurioje kasdien jaunimas klausė šv. Mišių, laikomų lietuviškai. Dienos metu dalyvavo įvairiose paskaitose, disputose ir rišo praktiškus klausimus. Netrukus meno dalykų ir sportinių mankštynių.

Gi paskutinę studijų dieną, vasario 1, atvyko daug svečių ir mažesnio amžiaus jaunimo visas autobusas. O J. E. vysk. V. Brizgys su Marijonų Provincijolu kun T. Rimšeliu atvyko iš Bs. Aires automobiliu.

Tuomet prasidėjo studijų savaitės užbaigimo iškilmės. Pasišlydę dailių melodijų buvo parodyta gražių žaidimų, su pintu su lietuviškomis dainomis. Publikai, matyt patiko nes smarkiai plojo

Kai saulė artinosi į nakties guolį, visas jaunimas ir svečiai susirinko prie vėliavos Pasaulio Jaunimo Kongreso pirmininkas inž. Algis Zaprackas padėkojo už gausų dalyvavimą studijų savaitėje. Jis padalino dovanas tiems, kurie labiau pasižymėjo veikime. Paskaitė jėzuito A. Saulaičio, vyriausio PJK stovyklų organizatoriaus JAV sveikinimą ir dar vieną kitą svei-

kinimą. Kitus sveikinimus dėl stokos laiko tik trumpai paminėjo

Tuomet buvo prieita prie Jaunimo Metų uždarymo. Buvo išleto leidžiama Lietuvos trispalvė, giedant Lietuvos himną ir prijungiant Marija-Marija. Taip užsibaigė visame pasaulyje taip išgarsėję JAUNIMO METAI.

Po to vieni važiavo autobusu namo, o kiti liko kurti lauzo ir valgyti Pietų Amerikos būdu keptos asados, arba jaučio mėsos, kurią kepė ant virbalų prieš ugnį.

Jaunimo savaitės organizatoriai kleb. J. Margis, MIC, stovyklos pirmininkas Prof. Ernestas Paršelis, Hektoras Leonavičius, vakarinių programų vedėja plė Zuzana Vana gaitė, sekretorė R. Karelytė ir išdininkė J. Simanauskienė. Bet daug ir kitų prisidėjo prie taip puikiai pasisėkusios Jaunimo Studijų Savaitės.

AR TIK ŽYDĖSI?

Jaunystė tai žmogaus žydėjimo metas. Gražūs žiedai visiems patinka. Deja, nepakenka, medis yra vaisinis. Nė vienas sodininkas nėra patenkinamas, kai pavasarį milijardais žiedų klestėjęs sodas rudeni yra tuščias

Jauno žmogaus dvasioje grūmiasi du polinkiai: Troškimas sukurti laimingą gyvenimą. Ir nenoras prisiversti padirbėti, tai laukimas, kad visa gera ateis savaime. Be darbo visos svajonės vaisingo gyvenimo liks tuščios, kaip tie ne užmezgę vaisiaus žiedai.

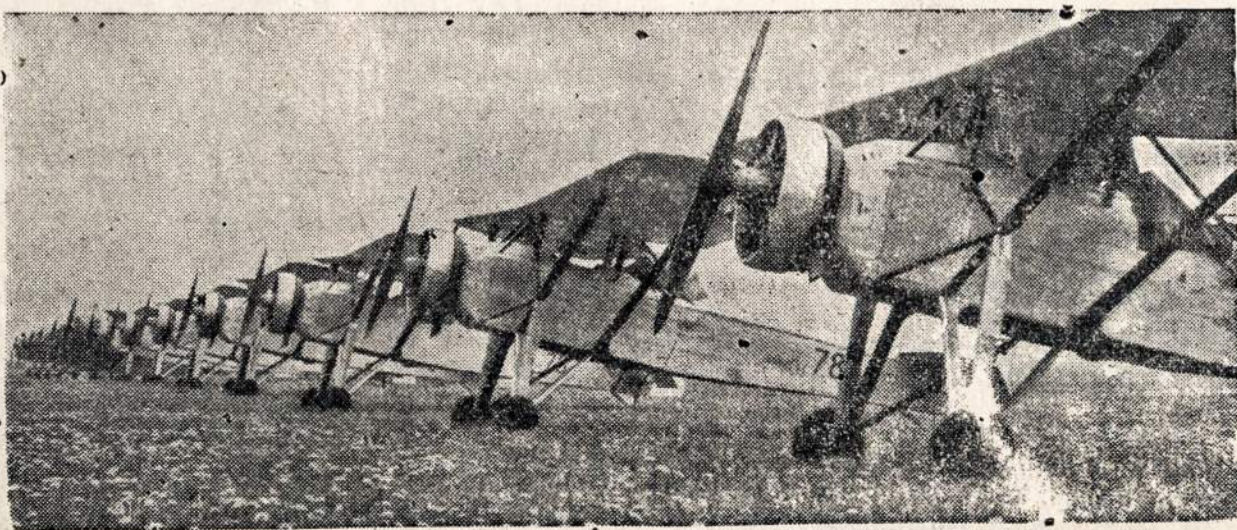
J. Kidykas

(pabaiga iš 2 pusl.)

Bačelis labai nuoširdžiai rūpinasi Pasaulio Lietuvos Bendruomenę S. Paulyje ir net visoje Brazilijoje atgaivinti. Jis tarėsi su Bendruomenės vicepirmininku p. Barzduku, parengė būsimą įstatų projektą, kurs dabar yra Centro valdybos studijuojamas, mielai rašo laikraščiams, turi humoristinę ir satiristinę gyselę ir yra parašęs visą pluoštą kupletų.

Mielam ir daug savo gyvenime audirbusiam Jubiliatui linkime dar eilės darbinių metelių!

J. K.

Laisvoje Lietuvoje statyti lėktuvai, išrikti aviacijos šventės metu.

LIETUVA

„NOSSA LITUANIA“
RUA LITUANIA, 67
SÃO PAULO, 13 S.P.
TELEF. 92-2263

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

DIREKTOR RESPONSAVEL DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

REDATOR: JONAS KIDYKAS

PRENUMERATOS KAINA METAMS: Cr.\$ 7.000, visoje P Amerikoje. RĒMĒJO PRENUMERATA Cr.\$ 15.000. GARBĒS PRENUMER. Cr.\$ 30.000. Atskiro numerio išleidimas Cr.\$50.000
Paskiro Nr. Kaina Cr.\$ 150.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Skaudi Pamoka

PETRAS PAKALNIS

Kai JAV pradėjo rimčiau kariauti Pietų Vietname, daug kur pasipylė protestai. Net pačiose JAV protestavo studentų grupės, įvairių konfesi jų dvasiškiečiai, žurnalistai, kongreso nariai ir kiti žymūs žmonės. Keli jauni vyrai, pašaukti į kariuomenę, sudegino mobilizacijos korteles, o vienas buvęs klierikas protesto ženklais susidegino. Dabar tie protestai aprimo. Kiek viena pusė stengiasi įrodyti, kad jos nuomonė teisinga. Pasižiūrėkime trumpai į jų įrodymus.

ĮSIKIŠIMO PRIEŠAI.

Intervencijos priešai teigia, kad tas karas yra nedoras. Nemoralus jis dėl savo tikslo ir dėl savo kariavimo būdo. Bombarduodami kariavimas tai karius, amerikiečiai ir jų sąjungininkai užmuša taip pat nemažai ir civilių gyventojų, sunaikina jų turtą ir mualina kraštą. Jei karas užsitęs dar keletą metų, visas kraštas gali virsti griuvėsiais. Tuokart nebeliks už ką kariauti. Karo nuostoliai neatsvers komunistų režimo blogybės. Kitais žodžiais tariant, geriau būti raudonai negu lavonu. Be to laimėję karą sąjungininkai turės nuolatoti budėti, kad Pietų Vietnamo nepagrobūt Šiaurės Vietnamas arba Kinija. Kinai, turėdami pašonėje sąjungininkų kariuomenę, bus priversti dar labiau ginkluotis ir tos abiejų pusių varžybos gali pavirsti pasauliniu karu. Antra vertus, jų nuomone, komunistų režimas nėra jau toks blogas ir, keičiantis laikui, gali dar labiau sušvelnėti. Juk ir pati Rusija jau nebetokia, kokia buvo Stalino laikais. O ką bekalbėti apie kitus komunistų kraštus, kur laisvės daugiau ir diktatūra nebe taip stegianti.

ĮSIKIŠIMO ŠALININKAI

Intervencijos šalininkai atsako, kad nekaltos karo aukos neišvengiamos. Juk per pirmąjį ir antrąjį pasaulinį karą taip pat nukentėjo civiliniai gyventojai. Šis karas tuo būdingas, kad jis ne uri aiškaus fronto. Komunistai slapstosi tarp ramių gyventojų, ūkininkų bakuzėse jie išsikas tunelius, prisidengda

mi trobėsiais šaudo į sąjungininkus ir visus priverčia jiems padėti. Iš tiesų, ne sąjungininkai, bet komunistai nustato kovos vietą. Kaip kitaip, jei ne ugnimi, iškraps tyti juos iš kaimų ar miestelių, kur jie įsitvirtina? Reikia taip pat neužmiršti, kad per paskutiniuosius 3 metus komunistai išžudė 27 000 Pietų Vietnamo gyventojų daugumoje viršaičių, mokytojų ir kitų žymnių žmonių. Kodėl prieš tą terorą niekas neprotestuoja? Tarp sąjungininkų ir komunistų yra didelis skirtumas. Sąjungininkai bombarduoda miškus, užmuša netyčia, o komunistai žudo tyčia.

Tiesa, kad niekas nežino, kaip ilgai gali užsitęsti karas. Bet ekspertai mano, kad jis pakryps sąjungininkų naudai. Praėjusiais metais virš 20 000 komunistų perbėgo į sąjungininkų pusę. Taigi 82% daugiau negu 1965 metais. Sąjungininkų nuostoliai 4 kartus mažesni, o jų ginklų atsargos neišsemiamas. Karas gali būti ilgas, bet ne amžinas, ir kiekviena diena atnešti derybas. Sąjungininkai ne tik griaua, bet ir atstato. O jų pagalba ūkininkams, darbininkams, mokymams, sveikatai ir pan. neįkainojama.

Ar sąjungininkai pasiliks Pietų Vietname, tai priklausys nuo taikos sutarties ir komunistų laikysenos. Vienas dalykas yra aiškus, kad Kinija turės užtekinai rūpesčių savame krašte, o šių dienų kruvini susirėmimai nepasiliks be pėdsakų. Kinija atsidūrė neboli pilietinio karo ir naujas teroras gali išaukti prispautųjų reakciją. JAV prezidentas ne kartą aiškiai pabrėžė noris įrodyti, kad kesintis į laisvąjį kraštą komunistams neišsimoka. JAV neturi jokio intereso kovoti prieš Šiaurės Vietnamą ar Kiniją, bet kartu turi drąsos pasipriešinti smurtui, iš kokio krašto jis ir begręstų.

Kalbėti apie komunistų pasikeitimą Šiaurės Vietname yra neįmanoma ir visi pacifistų spėjimai ar pageidavimai prašaua pro šalį. Višiams yra žinoma, kad komunistas keičiasi. Bet ar Šiaurės Vietnamo režimą galima palyginti, pavyzdžiui, su Ju-

goslavija? Keli užsienio žurnalistai, pabūvę Šiaurės Vietnamo tik trumpą laiką, neduo da pilno vaizdo. O iš to, kaip komunistai elgiasi Pietų Vietnamo matyti, kad jų režimas panašus į Stalino. Jei jie apgalvotai ir šaltai dabar žudo visus demokratinės santvarkos šalininkus, kas būtų tada, jei jie laimėtų karą? Jų metų patyrimas rodo, kad kiekvienas nusileidimas diktatoriui smurtą priešpauką ne mažina, bet didina.

ISVADOS

Kaip ten bebūtų, iš to nelaimingo karo visi gali pasimokyti. Komunistai turėtų suprasti, kad ginklu, teroru ir spauda negalima išrišti politinių ar ekonominių klausimų. Šiaurės Vietnamo komunistai savo laiku gana lengvai nugalėję prancūzus, tikėjosi lengvai galės užkariauti ir Pietų Vietnamą. Bet jie apsiriko. Apsiriko ir rusai bei kinai, kurie tam karui pritarė ir jį rėmė. Apsiriko taip pat ir buvusios Pietų Vietnamo valdžios, kurios dėl sė praveisti būtinas reformas, kovoti prieš kapitalistų korupciją ir pagerinti darbininkų ir ūkininkų padėtį. Todėl nėra ko stebėtis, kad komunistų idėjos taip plačiai paplito ir Pietų Vietname. Dabar Pietų Vietnamo valdžia pamatė tą didelę klaidą ir stengiasi ją atitaisyti. Gal daugiausiai iš to karo pasimokė pats sąjungininkai. Jie vaizdžiai pamatė, kad šio karo priežastis nėra tautinis, bet socialinis klausimas. Kol turtai ir valdžia yra sutelkta nedaugelio žmonių rankose, kol vieni gyvena prabangoje, o kiti skurde, kol centralinės valdžios atstovai šeimininkauja, kaip karalukai, o žmonės neturi jokio sprendžiamos balsas, tol ne tik Vietnamas, bet ir kiekviena kraštas yra pilnas revoliucinės medžiagos, kuri kiekvienu momentu gali sprogti. Pasimokę Vietname ir kitur, sąjungininkai visur pabrėžia socialinio teisingumo reikalą ir duoda pagalbą tik tiems, kurie siekia teisingiau pada-

Pirmoje Vietoje Tai, Kas Svarbiausia

JAUČIA, BET...

Kartais žmogus taip labai pasineria visokiuose darbuose, kad neberanda laiko nė išsimiegoti, nė žmoniškai pavalyti ne tik kad laikraštį ar kokią knygą pasiskaityti.

Jei tai daroma iš didelio skurdo, badui į akis žiūrint, negalint galvoti su galais suvesti ir tik ribotą laiką, tai šiaip taip dar pateisinama. Bet kai tiek dirbama vien iš godumo, ko daugiau pinigėlio susikrauti, tai jokia būdu nepateisina. Ma Anksčiau ar vėliau, nežmoniškai besidarbuojant ir negana pasiilsint bei pavalgan, sveikata sušlubuos ir gal teks gydytojams bei vaistams daugiau išleisti, negu už darbo, o sveikatos vistiek nebeatgaus.

SVARBIAU UŽ PINIGĄ

Bet kas sakyti apie tokį kataliką, katalikę, kurie sako si tikį Dievą ir amžinąjį gyvenimą, bet taip labai pasineria tik šio gyvenimo rūpesčiuose ir malonumuose, kad neberanda laiko nė pagalvoti apie tą amžinąjį gyvenimą. Ir ką jam susikrovė ar susikraus. Neberanda laiko pati krypti, ar jie eina tiesiu ir teisingu keliu į tą amžinąjį gyvenimą. Ne paklausia savęs ar aš taip gyvenau, darbuoju ir išsimiegoti, kad amžinąjį laimė man yra jau užtikrinta ir nebėra jokio pavojaus man ją prarasti?

Intuitiškai turtus. Bet teisingesnį turto padalinimą gali užtikrinti tik demokratinė krašto santvarka, sukurta visuotiniu balsavimu visų piliečių naudai. Dabar Pietų Vietnamo valdžia, supratusi savo uždavinį ir išrinkusi parlamentą, ko voja prieš du priešus: prieš raudonąjį terorą, besiveržiantį iš šiaurės, ir prieš pasenusią feodalinę santvarką, kurioje iki šiol gyveno. Toji skaudi karo pamoka gali visiems išeiti į naudą.

Ne vienas jaučia, kai jo gyvenime kažkas yra neįvairkoje. Savo gyvenimu yra tikrai nepatenkintas. Bet niekada nepasiima laiko nuodugnai iširti, kas jame yra negero, kas reiktų taisyti, net nežino ką ir kaip taisyti. Ir taip ateina senatvė ir žmogus pamato pagaliau, kad yra labai toli nuėjęs klaidingu keliu, kad yra prašvilpęs vėjais didelę savo gyvenimo dalį. Kaip dabar beatitaisyti? Ir nusimena, kad jau per vėlu. «O, jei tai būčiau jaunas žinojęs, mano gyvenimas būtų buvęs kitoks». Šitaip daug kas dejuoja senatvėje, stebėdamas savo gyvenimo griuvėsius.

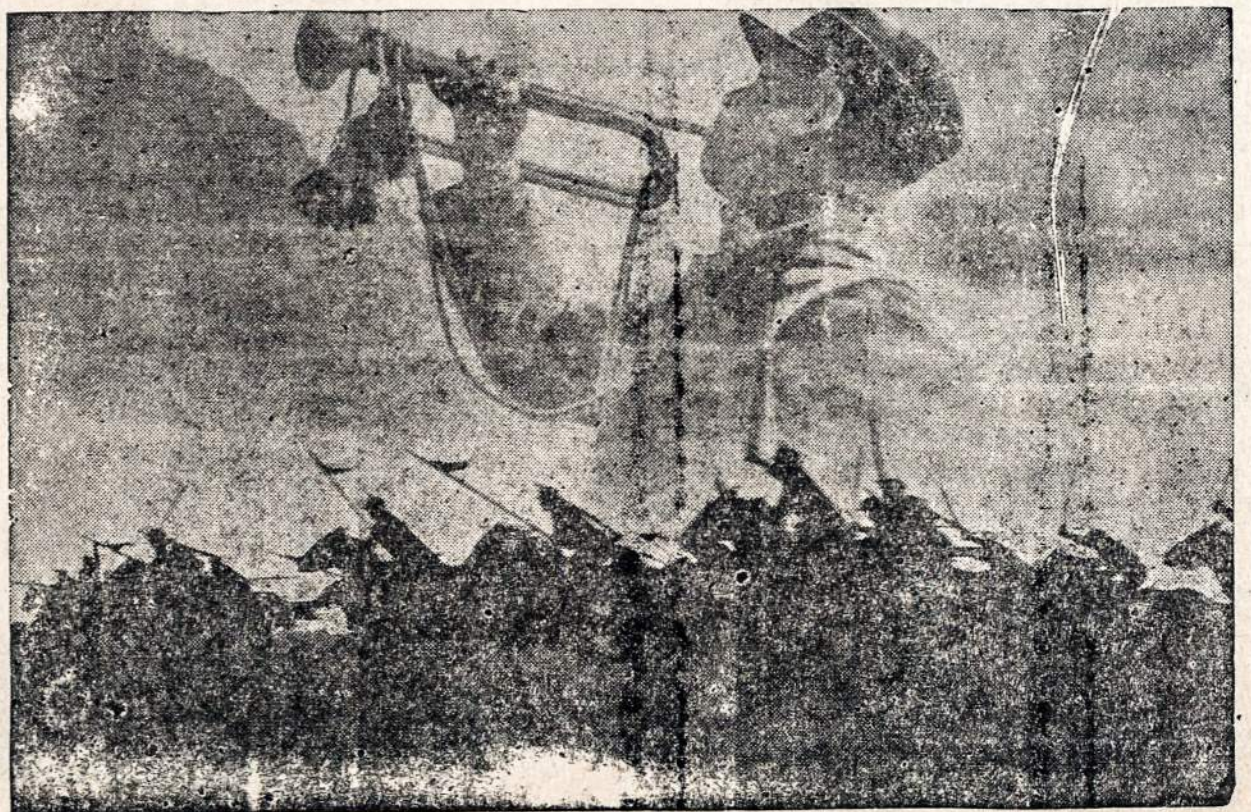
GERA PROGA

Misijos yra toks metas, kai kiekvienas gauna progą amžinųjų, Dievo apreiškusių tiesų šviesoje patikrinti, ko vertas yra ligšiolinis gyvenimas, ko jam gal trūksta ir kaip jį pagerinti bei atkryti jaunimu, misijos yra gera proga tinkamai suplanuoti visą savo ateinančią gyvenimą, nustatyti jo kryptį. Net ir labai žemai puolusiam žmogui misijos duoda progą ir priemonių pakilti, susitvarkyti ir atsigręžti. Štai kojėl, ypač gavėnios metu visi esame raginami pasiimti laiko savo sielos reikams sutvarkyti.

Misijos Mookoje bus gera proga atsigaivinti dviejuose. Pirmąją savaitę, nuo kovo 5 iki 12 jos bus pravedamos tik mergaitėms ir moterims, nuo kovo 12 iki 19 tik vaikams ir vyrams. Ar daug kas jomis pasinaudos? Ar daug kam tikrai rūpės savo sielos ir amžinojo gyvenimo reikalai? Ta proga primintinas išganytojo žodis: «Kokia nauda žmogui, jei jis ir visą pasaulį laimėtų, o savo sielai nuostolį turėtų».

J. K.

x x x

Dar pašauks mus kovos trimitas į kovą už Lietuvos laisvę.

Kaunas — miesto vaizdas.

Keliaujam su Tėvu Bruziku

(Tęsinys)

Ak, koks nepaprastas gamtos stebuklas tasai garsusis Iguacų krioklys! (Catarata). Tiksliau sakant tai yra 40 įvairaus dydžio vandenkričių. Viens už kitą gražesnis ir smarkesnis. Mačiau Šiaurės Amerikoje garsiuosius Niagara krioklius Bet savo grožiu ir skaičiumi Iguacų krioklys viršija amerikinį. Džiaugiausi kad į Buenos Aires pasukau per Paragvajų. Išsimoka važiuoti tuo keliu vien tik Iguacų kriokliams pamatyti

I tuos krioklius vykdamas turėjau progos stebėtis Dievo galybe ir išmintimi gamtos kūryboje. Autobusas 15 val. atvežė apie 30 žmonių ir paleido porai valandų Maniau dirstelsiu — ir visas išpūdis pasibaigs Kur tau! Juo tolyn, juo gražyn Pasiėkėme kelimą krioklių vienoje vietoje. Čia jie puola žemyn net 80 metrų ir verčia didžiausias mases vandens Tos krenta ant akmenų, uolų ir ištyška į milijardus lašų, lašelių. Kaip tų akmenų nesudaužo į miltus

toks milžiniškas svoris. jei sa koma, kad lašas po lašo ir akmenų pratašo!

Suskaičiavęs 40 vandenkričių, sustojau prie trijų didžiausių. Tūkstančiais metų krito ir krito čia vanduo milijonų milijonais tonų. Bekrisdamas ir atsimošdamas į akmenis vanduo sukelia didžiulį debesį. Tas, skleisdamas į šonus, drėkina ir vilgo visą aplinką. Dėl to augmenija čia iš kailio neriasi augti klestėti amžinoje drėgmeje. Žiemą, sako čia ne šilta.

Aplinkui skraido drugešiai ir peteliškės. Jos maudosi tame deb syje. Bet kai tik ne atsargiai prilekia arčiau, tai prapuola Turbūt srovė juos pačiumpa.

Bežiūrėdamas galvojau ir šalia trims draugams kuni-gams pasakiau: «Kodėl Brazilija neišnaudoja šios jėgos, kuri eikvojasi be jokios naudės. Juk čia galėtų pigiai pagaminti elektros jėgos visai Brazilijai!

KIRPIMO IR SIUVIMO MOKYKLA

"SOFIJA"

Mokina kirpimo siuvimo, madų modėlių braižybos ir pritaikomojo meno.

Paruošia siuvimo ir kirpimo mokytojas valdiškiems egzaminams (habilitação)

Mokykla turi visas valdiškas teises yra registruota «Departamento do Ensino Profissional»

Pamokos vyksta vakarais

- Užsirašyti pas mokyklos direktorę Sofiją Misiukaite -
Rua da Graça, 381 — casa 6 — Bom Retiro

Metalurgica ARPRA LTDA.

METALÚRGICA — FABRICAÇÃO DE PEÇAS
PARA AUTOMÓVEIS
ESTAMPAS, PEÇAS ÉSTAMPADAS E FERRAMENTAS

Praça Padre Lourenço Barendes, 243 — Quinta das
Paneiras — V. Prudente

Caixa Postal 371 — São Paulo

Š Amerika tokion vieton pritrauktų milijonus turistų. Nutiestų plentus. O dabar tik du kartus per dieną atvažiuo ja autobusas. Čia labai prasti keliai Nuvažiavus prie krioklių, nėra kur pernaktoti. Čia būtina reikia viešbutių. Kas pirmas juos pasistatys, gražaus pinigėlio pasidarys Ar nebūtų puiki proga pasiturtinčiam lietuviui imti ir pralaužti ledą — pastatyti viešbutį? Pagarsius Brazilijos spaudoje, kad prie krioklių yra pata gus pernaktoti ar net ir ilgesnį laiką apsistoti viešbutis, tikrai atsirasit daugia turistų. Ką dar niekas nestato, tai ir žemė turi būti pigesnė. Kai kada nors pradės statyti miestuką tai bematant žemę pabrangs Dabar laikas, gerą vietą nužiūrėjus, nors žemę

IŠIDĖMĖTINI ADRESAI
LIETUVOS ATSTOVYBES

RIODE JANEIRO: Dr. Fri-
kas Meieris, Rua Mexico, 98
sala 708, veikia antradieniais
— penkt. nuo 10 iki 13 val:

URUGUAY, MONTEVIDEO:
p. Anatol Grišonas, Ciudad
de Paris 5836, Tel. 50-2180.
Veikia kasdien prieš piet

LIETUVIŲ BAŽNYČIA VILA
ZELINA: Rua Inacio ir Av
Zelina, Mons. Pio Ragažins-
kas, Tel. 63-5975.

Šv. Juozapo Vyrų Brolijos-
Pirmininkas p. Juozas Mate-
lionis, Rua Iatai, 150 — Casa
Verde, Tel. 51-4011,

TÉVAI JÉZUITAI: Rua Li-
tuania, 67, Mooka — Tel.
92-2263

LIETUVIŲ SAJUNGA BRA-
ZILIJOJ — Pirmininkas p
Aleksandras Bumblis, Rua
Gen. Fonseca Teles, 606
Tel. 8-6423.

Iždininkas p, JORGE GARŠ
KA, Rua Oratorio, 3093,
Alto da Mooka.

LIETUVIŲ KALBOS
PAMOKOS S. PAULY:

V. ANASTACIO, Rua Cama-
can, 625 — trečiądieniais
18,30 val.

MOOCA, Rua Lituania, 67.
šeštadieniais 14 val.

LIETUVIAMS PAMALDOS
LAIKOMOS

V. Zelina parapijoje kasdie-
nį ir kiekvieną sekmadienį
kaip iki šiol.

Mooka r. Lituania, 67 Lietu-
vių Namų koplyčioje:

Sekmadieniais ir šventadi-
niais 8,00 ir 17,00 val. Darbo
dienomis 7 ir 7,30 val., arba
atskirai susitarus dėl laiko,
kai turimos metinės ar 7 d
mišios;

Išpažintys čia klausomos
kasdieną prieš mišias,

Pirmą mėnesio sekmadienį
Parque das Nações 10 val.
Casa Verde, 17,15 val.

Antrą:
Jaçana klierikų kopl. 8,15 val.
Bom Retire, 10 val.
Utinga 18,00 val.,

Trečią:
Agua Rasa 8,15 val.;
Moinho Velho 11 val.,
Lapa 16 val.,

Paskutinį:
Vila Anastacio 8,30 val.;
Vila Bonilha 10,30 val.
V. Prudente 18 val.

RIO DE JANEIRO

Lietuvių radio valandėlė
«A voz da Lituania» yra trans-
liuojama KETVIRTADIENIAIS
18 val. 40 min.

SKAITYKITE IE
PLATINKITE VIE
NINTELI PIETŲ AMERIKOS
SAVAITRAŠTI «MŪSŲ
LIETUVA».

PIGI IR GERA KOKYBĖ!

Česlovas Jakiunas

Parduoda ilgam išsimokėjimui raštinėms, krautuvėms
ir kitiems tikslams rašomas, skaičiavimo, kasos
registravimo mašinas (registradoras), su fabriko
garantija vieniems metams.
Raštinė: Rua Newton Prado, 686, Tel. 52 2289, S. Paulo
Tautiečiams didelė nuolaida.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas
pasiuvinimas, LAURO SANDRON vyrų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294]
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui
teikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMAOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas
Kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau
visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite,
sitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 795 a 835
Telefonai: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO

RUA LITUÂNIA, 67 — MOOCA — SÃO PAULO, 13

MOOCA

Vasario 16 minėjimas Mookoje praėjo pakilioje nuotai koje. Žmonių dalyvavo apie pustrėčio šimto Bovo nemažai stovinčių.

Didingai skambėjo visų dalyvių giedamos mišiu giesmės bei lietuviški atsakinėjimai kunigui Mišias atlaikė Tėvas Vincas Pupinis, S. J. Amoks le priminė, jog žmogus turi mirti nors ir nenori, o tauta miršta tik tada jei pati nori mirti. Nurodė išmirusių ir nie kaip neišmirstančių tautų pavyzdžių. Lietuviai tolei gyvuosim kaip tauta, kolei patys to norėsime O kai norėsime, tai nepamiršime nė savo kalbos, nė dainos, nė kitų papročių Nepamiršime nė kenčiančios tėvynės, o padėsime jai ir savo malda ir aukomis.

AKTAS

Po mišių toje pat salėje buvo Vasario 16 paminėjimo aktas. «Aušros» choras, nors nepilnoje sudėtyje, padainavo Naujaliao «Lietuva brangi, mano tėvyne» ir pagiedojo Kačanausko «Malda už Tėvynę». Portugaliskai eiliuotą šimtą žodžių tarė Pr. Alionis Jr. (pra dėtąs spaudinti «Jaunystės Aiduose» šiame numeryje); plė. Rymantė Steponaitytė savo trumpame žodyje nurodė čia gimusiam jaunimui kodėl jis turi mylėti ne vien Braziliją, bet ir Lietuvą. (Ir ta kalba tilps M.), o paskui labai jau triai padeklamavo Lietuvoje gyvenančio poeto eilėraščių apie gimtąją žemę.

T. J. Kidykas trumpoje kalboje Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimą palygino su pavasario žiedais, kai po ilgos šalotos žiemos tartum ap mirę sodai ima klestėti įvairiomis spalvomis Lietuva po ilgos priespaudos žiemos, su klestėjo nepriklausomybės žiedu. Ir vaisius buvo užmezgusi. Deja juos pasiglemžė nauja okupacija. Bet laisvės troš

kimas nėra užgesinamas. Šian dien Lietuva yra daug geresnėse pozicijose laisvei laimėti negu 1918 metais. Mūsų tauta visame pasaulyje turi garbingų ir vertingų sūnų ir dukrų, kurie kiekviena proga reikalauja savo žemei laisvės Turi daug užjaučiančių ir padedančių valstybių vyrų. O kam buvo Lietuva žinoma 1918 metais Bet visi mes tu rime budėti, aukotis ir vienin gai, užsispręmę tos laisvės reikalauti

Minėjimas su pamaldomis užtruko 1 val, ir 45 minutes. Baigtas Tautos Himnu.

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS prasidės šią šeštadienį, vasario 25 d Mookos dr. Vinco Kudirkos mokyklos patalpose. Tėveliai, mamytės, atveskite savo vaikus! Jiems patiks kai tik pripras. O išmokdami lietuvių kalbą, šokių, dainas ir maldas, jie praturtins ir savo širdis, ir protus. Patys vaikai to nesu pranta ir retas to nori. Užtat tėvų pareiga vaikus įkalbinti, atvesti bent pirmą kartą ir paskui prižiūrėti, kad mokytųsi Kas tikrai mylite mūsų tautą ir savo vaikus, atveskite juos šeštadieninę mokyklon.

«Aušros» choras šį šeštadienį pradės rengtis kitų metų iškilmingam Vasario 16 paminėjimui. Sueis 50 metų nuo Nepriklausomybės paskelbimo dienos Tam reikia gerai pasiruošti Todėl dar kartą kviečiame ko daugiau jaunimo ir suaugusiųjų papildyti «Aušros» choro eiles. Repeticijos šeštadienį vakarais 19 valandą.

Choro valdyba.

«M. L.» PRENUMERATORIAI

30.000 cr Julija Joteika Galvā, 20.000 cr. Adėlė Misiūnienė Po 15.000 cr. Stasys Šaldys ir Jonas Kalvaitis.

Comercio e Industria de Guarda Chuvas
VICENTE VICTOR BANYS
Ruaa Coelho Barradas, 104, V. Zelina
Vendas por atacado e a varejo.

SUPER MERCADO VILA BELA LTDA.

PETRAS V. BAREIŠIS ir SESUO turi įvairiausių prekių pasirinkimo krautuve, Super Mercado V. Bela Rua das Giestas, 923.

Čia jie patarnauja save pirkėjams su tokiu pat nuo širdumu, pasišventimu ir teisingumu kaip per 19 metų turguose (com a barraca de cereais).

Prekės pristatomos į namus V. Bela, V. Zelina ir V. Alpina nepakeliant prekių kainos už tą patarnavimą. Petro Bareišio namų telefonas: 63-5723.

DVI SAVAITĖS MISIJU MOOKOJE!

Nuo kovo 5 iki 12 mergaitėms ir moterims.

Nuo kovo 12 iki 19 vaikams ir vyrams

Misijų pamaldos bus 7 30 val. ryte ir 19 30 vak.

Misijas praves T. Jonas Kidykas, S. J

Kviečiami dalyvauti visi Mooka. Alto da Mooka, Parque da Mooka, Bertoga bei Agua Rasa lietuviai.

Daugiau apie misijas bus kitame ML numeryje

ŠAUKIAMAS POSĖDIS

Šią sekmadienį 13 valandą šaukiamas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės steigimo išrinktosios tarybos ir valdybos bendras posėdis, Rua Lituania, 67, Mookoje.

DIENTVARKĖJE:

1. Bendruomenės įstatų projekto apsvartymas.
2. Pirmųjų atkuriamos Bendruomenės rinkimų pravedimo organizavimas.

Inž. Zenonas Bačelis
Organizacinio komiteto p kas.

12.000 cr Marija Stankūnas,
Po 10.000 cr. Antanina Dani
lienė, Longinas Gaigalas. Juo
zas Petnys, Jorge Garško,
Enrikas Guzikauskas. Janina
Jasiulionis, Regina Kutka. Jie
va Kutka, M. Savickaitė, J.
Pileckas, Pranė Zagorskienė.
9 000 cr. U. Augulevičienė.
8.000 cr. Albina Vasiliaus
kaitė Barbosa.

Po 7.000 cr. St. Tervydis,
Konstancija Povilavičienė,
Juožas Jankauskas, Justinas
Baibokas.

Po 5.000 cr (1966 m.) P. Ur
bonas, A. Raulickis. M. Pau
lavičienė.

MOTINOS, MOTINOS...

Su mažaisiais vaikais motinos praleidžia visą laiką. To dėl geriausias laikas juos išmokyti lietuvių kalbos yra kol jie tebėra maži, prieš jiems einant į mokyklą. Vienintelė ir geriausia mokytoja yra motina. Jos čia niekas negali pavaduoti.

Žinoma, ir tėvas gali ir turi prisidėti, ir jis su vaikais ir su žmona kalbasi tik lietuviškai. Vaikams tai yra geras pavyzdys.

Net jei tėvas nelietuviškas, bet jei jis supranta, koks brangus

ATSKIRO NUMERIO
KAINA 0,15

turtas žmogui yra kalba ir jis nori, kad vaikai ją išmokyti. Jis pagiria, kai girdi juos lietuviškai kalbant — vaikai mieliau mokinaisi.

Nėra ko bijoti, kad tik lietuviškai išmokę kalbėtis vaikams bus sunku mokykloje. Patyrimas liudija, kad vaikai mokykloje per keletą mėnesių išmoka susikalbėti, o antrais trečiaisiais metais ne vieną portugaliskai geriau kalba už tik tą kalbą temokančius vaikus!

Mokyklose visvien teks vaikams mokytis bent vienos svetimos kalbos. Kas moka dvi kalbas (lietuvių ir portugalų) tam daug lengviau išmokyti dar vieną ar kitą kalbą. Žodžiu, mokėti iš mažens lietuviškai vaikams yra didelė nauda, didelė palengvinimas mokyklai.

Namie vaikai kalbą išmoka be žaizdų! Tik tėvai turi nusistatyti tik lietuviškai savo tarpe ir su vaikais. Nėra ko vaikus barti jei nekalba lietuviškai. Kantriai ir visada tėvai atsako vaikams tik lietuviškai. O jei vaikai kalbina juos nelietuviškai, tėvai nu duoda negirdį ir neduoda prašomo daikto iki nepaprašo jo lietuviškai.

Už tai, kad vaikai šnekasi lietuviškai reikia dažniau pagirti, kartais kokią dovanėlę duoti. Galima organizuoti lenktynes, kuris vaikas daugiau eilėraščių išmoks, pasakų pasakos, tam vėl duoti dovanėlę ir tt.

Žodžiu, jei motinai rūpi vaiko geresnis išsilavinimas, jei ji myli lietuvių kalbą, ji visomet ras žodį ir būdą, kaip vaikus pamokyti. Visų svarbiausia yra nusistatyti niekuomet tėvams nekaltėti su vaikais nelietuviškai, bent iki pradės eiti mokyklon. Lietuvių namuose kalbamės tik lietuviškai! Taip daryti ir su lietuvišiais svečiais, kai jie ateina. Galima atvirai pasakyti: «Vaikas turi matyti gerą pavyzdį — kalbėkimės lietuviškai». Patys nuėję pas lietuvius iš karto prakalbinkim lietuviškai. Šitaip elgdamiesi vienam kitam gal nepatiksi me, bet palengvinsim vaikams išmokyti lietuvių kalbą ir sudarysim jiems lietuvišką aplinką.

Ar mūsų jaunimas mokės ar nemokės lietuviškai, tai čia priklauso vien nuo motinos ir tėvo aiškaus nusistatymo.

J. K.

VYRŲ BROLIJA RENGIA ŠAUNŲ PIKNIKĄ!

KADA? Š m. balandžio 9 dieną.

KAME? Santos — Fraia Grande.

KAIP NUVYKTI? Autobusai išeis iš Casa Verde, iš Mookos ir iš Zelinos

KUR GAUTI BILJETUS? Pas Joną Bajoryną Mooka, r, Lituania, 67, pas p. Matelionius Casa Verde, r. Iatai, 150 ir r. Vichy. 204

Zelinoje pas Juozą Baužį, V. Žalkauską ir pas visus Brolijos narius.

Vyrų Brolija visas ir visus kviečia į pirmąjį šių metų pikniką!

Gros lietuviška muzika.

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M 10 647

Cirurgião da Santa Casa de São Paulo

Medico da Cruzada Pro-Infancia

Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo
Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras

Partos — Operações

Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas

Consultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576

Mooça, Fone 92-3991

Atende-se com hora marcada

Horario - das 14 as 20 horas

Sabado das 9 as 12 horas

DR. JONAS NICIPORCIUKAS

Cirurgião Dentista

p/ Universidade de São Paulo

RAIOS X

Consultorio: Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206 1o andar,
Apt 2, Vila Prudente, Tel. 63 3552

